

T.C.
GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI
İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI
(Mükellef Hizmetleri Gelir Vergileri Grup Müdürlüğü)

Sayı : 62030549-120[94-2016/291]-83813

24.03.2017

Konu : Dernek tarafından kiralananan yerde
dernek ve dernek iktisadi işletmesinin
birlikte faaliyet göstermesi
durumunda kira ödemeleri üzerinden
yapılacak tevkifatın beyanı

İlgide kayıtlı özelge talep formunda; derneğinizin merkez adresinde dernek faaliyet giderlerinin karşılanması için ticari işletme açıldığı, derneğiniz ve derneğinize bağlı iktisadi işletmenin aynı adreste faaliyette bulunduğu belirtilerek; faaliyette bulunulan yer için ödenen kira bedeli üzerinden kesilecek vergi kesintisinin, derneğiniz tarafından mı yoksa iktisadi işletmeniz tarafından mı beyan edileceği hususunda Başkanlığımız görüşü sorulmaktadır.

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 6 ncı maddesinde; kurumlar vergisinin, mükelleflerin bir hesap dönemi içinde elde ettikleri safi kurum kazancı üzerinden hesaplanacağı, safi kurum kazancının tespitinde Gelir Vergisi Kanununun ticari kazanç hakkındaki hükümlerinin uygulanacağı hükme bağlanmıştır.

Gelir Vergisi Kanununun 40 ıncı maddesinde ise safi kazancın tespit edilmesi sırasında indirilecek giderler sayılmış olup maddenin (1) numaralı bendi ile ticari kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi için yapılan genel giderlerin safi kazancın tespitinde indirim konusu yapılacağı belirtilmiştir. Bu bent hükmü uyarınca, yapılan genel giderlerin indirim konusu yapılabilmesi için, söz konusu giderlerle kazancın elde edilmesi ve idamesi arasında doğrudan ve açık bir illiyet bağının bulunması gerekmekte olup bu mahiyette olmayan giderlerin ticari kazancın tespitinde indirim konusu yapılabilmesi mümkün değildir.

Aynı Kanununun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasında, kamu idare ve müesseseleri, iktisadi kamu müesseseleri, sair kurumlar, ticaret şirketleri, iş ortaklıkları, dernekler, vakıflar, dernek ve vakıfların iktisadi işletmeleri, kooperatifler, yatırım fonu yönetenler, gerçek gelirlerini beyan etmeye mecbur olan ticaret ve serbest meslek erbabı, zirai kazançlarını bilanço veya zirai işletme hesabı esasına göre tespit eden çiftçilerin maddede bentler halinde sayılan ödemelerini (avans olarak ödenenler dahil) nakden veya hesaben yaptıkları sırada, istihkak sahiplerinin gelir vergilerine mahsuben tevkifat yapmaya mecbur oldukları hüküm altına alınmış olup, aynı fıkranın (5/a) bendinde, 70 inci maddede yazılı mal ve hakların kiralanması karşılığı yapılan ödemelerden %20 oranında gelir vergisi kesintisi yapılacağı belirtilmiştir.

Özelge talep formunuzun ekinde yer alan ve derneğiniz adına düzenlenen kira sözleşmesinden; kiralanılan şeyin, cinsinin dükkan olduğu, şimdiki durumunun ise emlak ofisi olduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca, bağlı bulunduğunuz vergi dairesi tarafından yapılan yoklama sonucu düzenlenen tutanakta, derneğin ve derneğe bağlı iktisadi işletmenizin aynı adreste birlikte faaliyette bulunduğu, kiralanılan yerin dernek faaliyetlerini yürütmek amacıyla kiralandığı, dernek faaliyetinin konut edindirme ve konut satın alma konusunda üyelere ve bu konuda yardım gereken kimselere danışmanlık hizmetinin verildiği, bu iş yerinde ağırlıklı olarak emlakçılık faaliyetinin icra edildiği, kira ödemesinin dernek tarafından yapıldığı, ancak bu iş yerinde derneğe bağlı iktisadi işletmenizin de faaliyette bulunması nedeniyle iktisadi işletmeniz tarafından da vergi kesintisi yapıldığı ve beyan edildiği hususları yer almaktadır.

Buna göre, hem iktisadi işletmenizin emlakçılık faaliyetinde bulunduğu hem de dernek faaliyetlerinin yürütüldüğü iş yeri için ödenen kira bedellerinin, kurum kazancınızın elde edilmesiyle doğrudan ve açık illiyet bağının bulunması, bu iş yerinde ağırlıklı olarak iktisadi işletmenizin faaliyette bulunması ve ödenen kira bedelinin iktisadi işletmenizin kaynaklarından karşılanması halinde, iş yerine ilişkin kira bedellerinin kurum kazancınızın tespitinde gider olarak indirim konusu yapılması mümkündür. Diğer taraftan, söz konusu iş yeri için iktisadi işletmeniz tarafından ödenen net kira bedelinin brüte iblağ edilmesi suretiyle bulunacak kira bedelinin tamamı üzerinden iktisadi işletmenizce vergi kesintisi yapılması ve beyan edilmesi gerekmektedir.

Ancak, dernek faaliyetlerinin de icra edildiği bu iş yeri için ödenen kira bedellerinin dernek kaynaklarından karşılanması durumunda ise kira ödemelerinden yapılacak vergi kesintisinin ve buna ilişkin beyanın dernek tarafından yerine getirilmesi gerekmektedir. Ayrıca dernek tarafından ödenen kira bedellerinin de iktisadi işletmenizin kurum kazancıyla ilişkilendirilmemesi gerektiği tabiidir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özolgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.